

ROČNÍK XXVII 3/2025

Divadlo poq uvádí scénické čtení

16.10. 2025 v 19 hodin
Betlémský kostel

Pellicova 6, Brno

vstupné dobrovolné

Hrají:

Ladislav Kolář

Zdena Herfortová

Eva Ventrubová

Alžběta Poukarová

ESTER

podle biblického příběhu a knihy Ondřeje Macka

Obsah

- 2 **BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ: Kolik je dost?**
Iva Květonová
- 4 **OKÉNKO DO STARŠOVSTVA**
Jiří Popelář, Ondřej Macek a Mariana Boudová
- BYLO**
- 9 **Opravdové bohatství ve zlatě nenajdeš**
Eva Vojtíšková
- 14 **Pustá Rybná: západy, výzvy a ponožky**
Eliška, Líza, Majda a Iva
- 15 **Zápisky z kroniky**
Alžběta Kubíčková
- 18 **Blažkovské společenství**
Barbora Popelářová
- 20 **OKÉNKO K DĚTEM: Konec evangelíků na Moravě?**
Ondřej Macek a Iva Tůmová
- 24 **TÉMA: Křesťan ve zbrani**
Lenka Dobrovolná
- 30 **SETKÁNÍ: Brigáda je Boží dílo**
Lenka Dobrovolná
- 39 **KALENDÁŘ**
- 44 **FOTOREPORTÁŽ**

Kolik je dost?

Nenasytí se oko viděním a nenaplní se ucho slyšením.

Kazatel 1, 8b

Píseň 698 Dobře staví, kdo zná a ví, jak má v Boha doufat

„Mami, už je skoro půlka prázdnin pryč a já jsem ještě nic nezažila.“

(proneseno 23. 7., po dvaceti dnech na různých akcích mimo domov)

Kolik horských vrcholů potřebujeme zdolat, kolik filmů vidět, kolik festivalů stihnout, v kolika mořích si zaplavat, kolik piv vypít, ke kolika orgasmům dojít, kolik zážitků nasbírat, než si řekneme: „Teď už to stačí“?

Potřebujeme sbírat zážitky jako trofeje, se kterými se pak chlubíme kolegům v práci nebo na sociálních sítích? A pak docela bolí, když k tomu někdo řekne: „Hmm, dobrý, tady jsem byl už před dvěma lety.“ Je v pozadí strach, že o něco přijdeme? Musíme prožívat neustálou euforii, aby byl náš život šťastný? Obyčejné dny, kdy se skoro nic neděje, ale neděje se ani nic těžkého, zlého, jsou málo? A není to nakonec tak, že místo odpočinku vytváříme jen další to-do list toho, co musíme v životě ještě stihnout, abychom..., abychom vlastně co? Žili? Na co dáváme důraz? Na množství, nebo na hloubku? Stavíme život na tom, co přichází a odchází, nebo na tom, co trvá?

Touha po zážitcích není špatná. Život je dar a máme si ho užít podle možností. Zážitky nám otevírají oči, rozšiřují obzory a mohou vést třeba k vděčnosti za to, co máme. Pomáhají vyhlédnout z vlastního údolí a nahlédnout jinam, inspirovat se. Učí nás žasnout nad krásou Božího stvoření, být méně pyšnými a více pokornými. Nikdy nás však úplně nenaplní. Jsou trochu jako voda do síta.

Zážitek je dar, koření nám dny, ale není to cíl života, není to jeho základ. Základem je vztah k Bohu a od něho se odvíjí i vztah k lidem a k sobě. V Bohu nejsme definováni tím, co všechno jsme stihli zažít, ale tím, že jsme jeho milované děti. A to je zkušenost, která nevyprchá.

Modlitba

Bože, děkujeme za všechny krásné chvíle, kterých jsme součástí.

Uč nás přijímat zážitky jako dar, ne jako soutěž.

Dej, ať dokážeme být vděční i za obyčejné dny,

ať náš život nestojí na tom, co pomine,

ale na tobě, který zůstáváš.

Amen.

Píseň 364 Pán k prostřenému stolu zve lidi ze všech stran

Požehnání

Bůh vás požehnej touhou po skutečné hloubce, abyste dokázali rozoznat, co v životě opravdu trvá, a nenechali se nést jen honbou za okamžitými zážitky.

Bůh vás požehnej radostí z obyčejných dní, z maličkostí, které zůstávají, abyste mohli vděčně přijímat přítomný okamžik a učit se v něm nacházet dobré věci.

Bůh vás požehnej očima, které vidí krásu stvoření, a srdcem, které vděčně přijímá dar života, abyste mohli rozdávat nadšení, pokoru a úžas nad světem kolem sebe.

A požehnání Boha Otce, Syna i Ducha svatého zůstávej na vás a ve všem, co zažíváte, co prožíváte a co rozdáváte druhým, dnes i navěky.

Amen.

Iva Květonová ■

Okénko do staršovstva

Setkávání presbyterů Brno I

Červnová schůze byla letos výjimečná. Navštívili nás zástupci seniorátního výboru Brněnského seniorátu bratr farář Filip Keller a bratr Matouš Pleva, aby provedli vizitaci našeho sboru. Takže na běžnou náplň schůze úplně nedošlo. Na začátku jsme s faráři probrali poslední období, které bylo nabito událostmi — Noc kostelů, nešporní koncerty, výlet s nedělkou, 130. výročí Betlémského kostela s Malým Praterem a také confirmaci spolu se sborem Brno II a Noslaví. Uvedené akce byly velmi podařené a velmi kladně hodnocené napříč sbory.

Ve druhé části jsme vedli vizitační rozhovor s bratrem Kellerem. Cílem vizitace není kontrola: ta k tomu sice patří, ale je to spíš snaha vědět o životě ve sborech víc. Rozhovor byl velmi otevřený a věříme, že ku prospěchu všech zúčastněných. No, a to pro letošní školní rok byla poslední schůze, znovu se sejdem až v září.

Prázdninový provoz — tak by se dalo stručně shrnout období od poslední schůze v červnu. Přesto se toho událo docela dost; jedná se o akce, které však mají v Setkávání vlastní články — tedy sborové po- byty na Blažkově, letní tábory a další prázdninová setkání. Sestra farářka Iva Květonová organizovala úklid sklepa na faře, stavební komise se věnovala úpravám Zelené fary a také přípravě opravy štítu Červeného kostela. V září ještě před řádnou schůzí nás čeká zahájení školního roku, grilování v chráněném bydlení Ovečka, nedělní grilování se sborem Brno II a seniorátní neděle v Břeclavi.

Jiří Popelář ■

Velké opravy na Zelené faře

Od května probíhají ve farní budově na Opletalově dvě náročné akce, které snad zdárně skončí během září: rekonstrukce ve druhém nadzemním podlaží, kam se místo architektonické kanceláře nastěhovalo Evangelické gymnázium (EGY), a stavební úpravy a opravy sociálních

zařízení v prostorách Evangelické akademie (EA VOŠ) ve třetím a čtvrtém nadzemním podlaží.

Na EGY se vyměňovaly různé sítě; opravovaly třídy, kabinety; montovala světla, posuvná stěna ad. Vše (cca 3 miliony Kč) bylo financováno z dotace Jihomoravského kraje.

Úpravy ve VOŠ EA ve výši 4,6 milionů Kč hradil jako majitel objektu a pronajímatel sbor. Sedmi sty tisíci je podpořily bavorská a saská evangelická církev. Opraveny byly sprchy, toalety, odpočinková místnost, podlahy, vznikl nový pokoj na internátu, přesklena byla okna do světlíku ad.

V rámci stavebních úprav byly vyměněny i dosluhující rozvody vody a kanalizace v celé budově včetně suterénu. Kanceláře dostaly klimatizaci.

Pronájmy Zelené fary v minulých letech i v současnosti významně pomáhají s financováním našeho sboru. Do budovy je však třeba zároveň investovat (nedávno jsme např. vyměňovali střešní okna). V příštím roce nás jistě čeká oprava části elektroinstalace.

Jedna z nových učeben Evangelického gymnázia na Zelené faře

Nutnou koordinaci stavebních prací v celé budově bezchybně zvládl technický dozor Pavel Landa. Za staršovstvo tuto velmi náročnou akci řídil kurátor Petr Zukal, kterému moc děkujeme! Celé období bylo také dost obtížné pro našeho pastoračního pracovníka Kubu Marka, který na staveništi žil.

Stavebního záboru chodníku jsme využili pro přistavení kontejnerů (jeden byl nakonec málo) na komunální odpad a sestra farářka svolala na 24. července brigádu na vyklizení starých a nepotřebných věcí ze skladu a rozlehlých sklepů. Brigády se zúčastnilo více než dvacet lidí (členové sboru, děti, mládežníci, oba faráři, jejich rodinní příslušníci...). Stejně hravě, jako jsme vyklidili sklepy, jsme zlikvidovali obrovský hrnec guláše, který pro nás uvařila sestra farářka Iva.

Ondřej Macek ■

Setkávání presbyterů Brno II

Od vydání minulého čísla se presbyteři z Brna II nesetkali, v prázdninových měsících pravidelné schůze obvykle neprobíhají. Presbyteři se přece jenom také rádi věnují plavkové a okurkové sezoně, ale i tak došlo k nějakému vývoji hlavně v hledání nových farářů, ale také v hospodářských záležitostech.

Během května jsme formou dopisu oslovili tři další kandidáty na místo faráře našeho sboru. Koncem července jsme obdrželi odpovědi od bratrů farářů Davida Šorma z Horní Krupé a Michaela Erdingera z Třebchovic pod Orebem. Obě odpovědi byly potěšené, ale bohužel opět záporné. Ještě ale čekáme na odpověď jednoho kandidáta, kterou bychom měli dostat během září. Sestra kurátorka Eva Kazdová se také znovu ozvala Marošovi Elperynovi — dozvěděli jsme se, že zranění jeho manželky už se dobře hojí, ale i tak jsou rozhodnutí, že do Brna nakonec nechtějí. Faráře sice pořád nemáme, ale není to tak beznadějně, když máme ve sboru nového výpomocného kazatele. Koncem června byl totiž k této službě oficiálně a slavnostně pověřen člen našeho sboru a také presbyter Michal Marek. Michal už před tímto pověřením v našem

OBRÁZKY ZE STARŠOVSTVA DÍL 11. "TALÁR"
VE SBORU BRNO II. UŽ DLOUHO NEVYROSTL ŽÁDNÝ KAZATEL, ALE I TAK SE TADY ODEHRÁVAJÍ ZAJÍMAVÉ PŘÍBĚHY
KRESLÍ: PETR D!
PÍŠE: ŽIVOT

CO SE DOZVÍTE PŘÍŠTĚ? ČTĚTE SETKÁVÁNÍ A UVIDÍTE!

sboru často pomáhal s vedením bohoslužeb v Blahoslavově domě i v Tišnově. Jako pověřený výpomocný kazatel ale může vysluhovat večeri Páně.

S tím souvisí i otázka administrování našeho sboru. V září nás ještě bude administrovat sestra farářka Iva Květonová, ale už od října budeme mít administrátora nového — bratra faráře Davida Sedláčka z miroslavského sboru. To znamená, že bude naším statutárem, bude se účastnit schůzí staršovstva a také u nás bude alespoň jednou měsíčně vést bohoslužby.

Z hospodářských záležitostí je dobré zmínit, že jsme přehodnotili rekonstrukci bytu určeného pro prvního kazatele. Zatím se podařilo uskutečnit jen výměnu kotle, opravu koupelny jsme odložili. Ještě na začátku léta jsme došli k závěru, že velikost bytu do budoucna vyžaduje radikálnější rekonstrukci koupelny, než jsme si původně připouštěli. Nakonec jsme se v hospodářské komisi shodli na tom, že do koupelny by bylo vhodné umístit další WC, a tak jsme stihli připravit jen návrh a rekonstrukci samotnou jsme zatím odložili i proto, že by se to nestihlo opravit včas. Od začátku září se nám totiž podařilo najít nájemníky z řad studentů, většina z nich je z různých evangelických sborů.

V souvislosti s dědictvím po sestře Havránkové jsme během léta dokončili alespoň minimalistickou rekonstrukci bytu na Sevastopolské ulici — jednalo se hlavně o zednické úpravy, novou výmalbu a instalaci nové kuchyňské linky. V ideálním případě bude i tento byt připraven k pronájmu během září.

Pokud by vás zajímalo podrobněji, co na staršovstvu projednáváme, nebo pokud byste měli nějaký podnět k řešení, určitě se na nás neváhejte obrátit buď osobně, nebo přes e-mail (starsovstvo-posta@blahoslavak.cz nebo mariana.boudova@blahoslavak.cz). Já osobně budu ráda za jakoukoliv odezvu na práci staršovstva nebo třeba na tenhle článek. Zajímalo by mě, jestli to někdo čte a jestli se k vám dostávají včas informace, které potřebujete.

Mariana Boudová ■

Opravdové bohatství ve zlatě nenajdeš

Když jste jako malí byli na táboře a někdo po vás chtěl, abyste zapsali své zážitky do kroniky, bavilo vás to? Napsali byste něco? Já vůbec a nebavilo a myslím, že jsem tuhle činnost vlastně nikdy neabsolvovala. A tak tímto děkuji všem dětem, které si vedle jiných a mnohem zábavnějších odborností, jako byl letos třeba hobit horsing, výroba vi-tráží, elfí písmo, uzlování a spousta dalších, vybrali právě kroniku. Nevznikají při ní nějaká převratná moudra, zápisky jsou plné chyb a na krasopis také nehrajeme, ale obsah — později doplněný o fotky — už je velmi pěkným zrcadlem našeho několikaletého snažení. Snažení o co nejlepší táborový program pro malé děti, který se letos konal už 36. léto v řadě po obnovení dětských běhů po revoluci. Kroniky tedy se-pisujeme teprve asi dvanáctým rokem, co se běhu pro mladší děti pod vedením Mikiho Erdingera, resp. Martina Jouzy týká, ale i tak už máme pěknou zásobárnu vzpomínek. A úplně nejlepší jsou ty nejjednodušší, které dokládají běžný život na táboře. Protože díky nim se dnes i po letech můžeme znovu přesunout pod Rozsíčku mezi lesy a vcítit se do dojmů a pocitů z prvních deseti dní v červenci na Blažkově.

Všichni se vzbudili hrozně brzo. Potom byla rozcvička s Juro, což skoro všechny unavilo. Běželi jsme až na konec tábora, tam, kde se vjíždí. Každý měl udělat jeden cvik, ale Jura to po pěti lidech ukončil. Po rozcvičce byla snídaně, jako vždy chleba s marmeládou. Dopoledne jsme vymýšleli jména skupinek, pokřiky a takové štíty, což jsou něco jako vlajky. Jména týmů: Draci z Ereboru, Rudý měsíc, Hobitáci, Sedmilístek, Modrý Trpaslíci, Chilly Draci.

Stella, Esterka, Denisa

Někdy se objeví popis děje, tak jak děti s pomocí scének vtahujeme do příběhu; kresby doplňující text i texty samé bývají až dojemně detailní a přesné.

Pan Pytlík nás pozval do jeho příbytku, kde nás pohostil. Hned po chvíli přišel Thorin. Nejznámější trpaslík. S ním přišel Gandalf. Čaroděj. Najednou se ozvalo: Klep klep. Pan Pytlík šel otevřít. Když otevřel, stál tam trpaslík. Ten si sedl a čekal, až mu pan Pytlík donese pití. Klep klep. Pan Pytlík šel otevřít. A... ve dveřích stál trpaslík. Po něm další a další trpaslíci. „Ticho,“ řekl Thorin. „V osamělé hoře je poklad.“ „Je, ale bohužel je těžké se k němu dostat.“ „Hlídá ho drak Šmak.“ Ozval se rozruch. „Ticho,“ řekl Thorin. „Je ale těžké se k ní dostat.“ Gandalf se nadechl a řekl: „S tvým otcem jsem strávil hodně času. Poslední den mi dal mapu k osamělé hoře. Gandalf vytáhl z rukávu zažloutlý papír. Thorin ho rozbalil a četl: „Abyste se dostali dovnitř hory, musíte mít klíč.“ Gandalf mu podal klíč se slovy: „Tento klíč mi dal těsně před tím, než odešel.“

Róza

Láska prochází žaludkem. Děti často píšou o jídle a zápisem podtrhují důležitost toho kterého pokrmu.

Na večeři jsme měli krupičnou kaši a pak byly dýchánky. To bylo super. Pak byl velký nástup. To bylo super. A pak bylo čištění zubů, pak byl večerníček... A pak se šlo číst. K nám chodí číst Rebeka. A čte nám Zákon smečky: Rudý měsíc.

Zuzka

Emocucy i noční hra jsou nutností, bez nich by to na táboře nešlo. A tak v noci budíme děti a jdeme s nimi cestou nad tábořem a přes hustník zpátky a celou cestu posloucháme Moc předivnou, jak ji hudebníci na elkové lavičce hrají stále dokola. To je ostatně klasický zvyk lesních

elfů. Kdo chce, malí i velcí, sedne si pak ještě na chvíli na zem a za svitu hvězd poslouchá krásnou hudbu.

V noci nás vzbudil Gandalf a řekl, že musíme utéct. Utíkali jsme temným hvozdem plným pavouků. Přišli jsme k elfům, kteří hráli písničku. A u nich jsme bez dovolení přespali a kvůli tomu nám říkají smradlaví trpaslíci.

Miriam, Julie

A pak jdeme na výlet — v příběhu nás na různá místa posílá Gandalf, v realitě na večerní poradě losujeme, kdo kam půjde tentokrát, často se vyjednává a smlouvá, ale nakonec jsou stejně všichni spokojení. Do Bukova, do Rožinky, na Mitrov, k Šiklovu mlýnu atd. každý šel už mnohokrát. Výlety jen po skupinkách, na nichž si sami na ohni vaříme guláš a jíme pak všichni společně z jednoho kotlíku, jsou skoro nejlepším dnem. Špinaví až za ušima a poškrábání od přírody se pak vracíme do tábora, abychom ještě večer u řeky...

I hobiti s Glumem či Gandalfem jdou v neděli do blažkovského kostela.

Šimon, vedoucí Jura, Jerma, Julča a Julča

„V podzemí potkáš Gluma, slizký je jako had,
hádanky znáš odpověď, vyhraješ však tak tak.
Co máš v kapsičce? ptá se. Řekni mi, Milášku.
V dlani prsten leskne se. Vrať ho, zlodějíšku!“

Ve čtvrtek jsme šli na výlet. Přebrodivi jsme prvně Bobruvku
a šli jsme hodně dlouho kopřivami, a jak jsme vyšli z kopřiv
na cestu, strašně nás to štípalo. A potom jsme se zastavili
a udělali oheň a uvařili jsme si guláš a potom ho snědli.

Julie

Nedělní program je jasný, stejně jako tradiční nedělní snídane. S nápa-
dem, ať zkusí vystihnout i nějaké své pocity a zhodnocení dne po
prohraném finále v přehazce, se kluci vyrovnali po svém.

Na snídani byla vánočka a kakao. Po snídani se šlo do kostela
na bohoslužbu. Na oběd byla dýňová polívka a na druhý jídl
byla bramborová kaše s masovými kuličkami. Po obědě byla

vodní bitva, kterou vyhráli kluci. Potom byla přehazka,
kterou vyhrál Rudý měsíc, a na druhém místě byl Sedmilís-
tek. A hodně přišlo. Naše pocity: jsme našťavaný, že vyhrál
Rudý měsíc, a né Sedmilístek. Štěpán a Jerma

A když zrovna není žádná hra nebo program, trávíme čas normálně na
Blažkově, tráva kolem stolu na ping pong by mohla vyprávět, nebo spíš
nemohla. Po letošním běhu budeme ještě dlouho vzpomínat na kluka
se žlutomodrou pálkou a vlastním názorem.

Pinec většinou hrajeme, když je volno, například po obědě.
My ho hrajeme v podstatě pořád, protože chceme, aby si
s náma zahráli dospělí, a taky trénujem. Vojta

Ballerina Cappuccina, Cocofanto Elefanto, Bombardino Crocodilo, taj-
ný drozd vchod... a další a další. Brainrot i naše vlastní hlášky a trefné
poznámky dětí „za tohle jsem si nezaplatila“. Pokud se ten první
(předloňský) článek o našem „Blku“ snažil sdělit nesdělitelné, loňský
se jednou ze slok z hymny snažil povzbudit ke statečnosti a vyzdvih-
nout superschopnosti vedoucích, ten letošní ukazuje na obyčejné a sa-
mozřejmě, a přitom tak vzácné. Momenty, kterými proplujeme za tá-
bor mnohokrát, jsou právě tím, k čemu se později během roku
s vděčností vracíme. Tralalero tralala propojují a s poctivostí, přátels-
tvím nejšťastnějším budeš.

PS: A aby to nezapadlo: „Jsou tu moc dobré večerníčky. Jsou
srandovní a někdy jsou poučný. Mám je moc ráda.“

PPS: Vodní bitvu rozhodně nevyhráli kluci!

Kája S.

Video z letošního Blažkova od Áni Ryšavé je na youtube-kanálu:

<https://www.youtube.com/watch?v=cPZeTmYYMPA>

Eva Vojtíšková ■

Pustá Rybná: západy, výzvy a ponožky

Líbil se nám okouzlující západ slunce. A tak jsme se překonali natolik, že jsme si v 5:30 ráno stihli vychutnat i jeho východ. Sice jsme se moc nevyspali, ale stálo to za to.

Každý večer se konaly dýchánky — setkání v týmech, kde jsme probírali, co se povedlo, co nás těšilo, co tížilo, na čem zapracovat a... kolikrát kdo kakal. Zjistili jsme, že každý z nás má zcela originální obdarování — např. jeden chrápe jako vlak projíždějící stanicí, druhý před spaním vypráví napínavé horory z Egypta.

Co se týče jídla, jednoznačně vítězily obědy — konkrétně lívance s tvarohem a borůvkami. Za ně by Alžběta zasloužila pět michelinských hvězd.

Nechyběly zábavné výzvy, jako krabí chůze, ani vtipné soutěže jednotlivců — například navléknout ponožku pusou. Někomu to trvalo pět minut, jiný s ponožkou zápasil skoro hodinu. Večer jsme měli skvělé rekapitulace — každý tým zahrál scénku na biblický příběh a události dne.

Tábor nebyl jen o hrách. Pekli jsme chleba, sbírali borůvky, stavěli domečky pro nejmenšího člena týmu, Elíšu. Šli jsme na výlet k Milovským „perničkám“ — což jsou misky ve skále, pojmenované podle nádob, ve kterých se kdysi tloukl mák. Takže žádná perníková chaloupka, ale přesto skvělé místo. A taky jsme tvořili: pekli nepečené kuličky, te-tovali na tělo králíky z klobouku, vyráběli samolepky a tiskátka z brambor. Měli jsme se moc krásně.

A příště? Příště jedeme zas!

Eliška, Líza, Majda a Iva ■

Zápisky z kroniky

Samozřejmě, během týdne na Blažkově to musí zákonitě nejpozději předposlední den přijít. Petr Socha v jídelně během oběda povstane a s tlustou hnědou knihou v ruce pronese: **Ještě mám jedno oznámení. Byla by tady nějaká ochotná pacička, která by zapsala do táborové kroniky o našem pobytu? Pštroší pohledy... Záchranou bývá Bětka Kubíčková, která dokonce neváhá vytisknout ve městě několik fotek a vlepit je nejpozději v pátek večer do svého výpravného textu. S mírnými úpravami jej zde otiskujeme.**

Letos se nás sešlo hodně, ovšem ani jeden farář. Naštěstí máme v našich řadách ordinovaného výpomocného kazatele Michala Marka, který nejen skvěle hraje scénky pro děti, ale taky skvěle káže pro děti i dospělé. A nás (i nedělní návštěvníky blažkovského kostela) v tomto ohledu zachránil. Každé ráno nás taky při pobožnosti postupně provedl modlitbou Páně.

Poprvé po velmi dlouhé době jsme při našem pobytu taky zažili typicky blažkovské počasí, kdy denně prší a ráno se dýchá na teploměr, aby atakoval lidských 10 stupňů Celsia (začínalo se na sedmi).

Každé dopoledne byl v režii nedělkářek připraven pro děti program o královně Ester. Velmi oblíbená byla taky vstupní scénka s králem Achašveróšem, s kavárenskou interpretací Matěje Jiráska. Nadto v pondělí dopoledne, pěkně zkraje, přijel pan záchranář a všechny nás poučil, jak zachraňovat životy. Zvláště oblíbená byla nepřímá srdeční masáž za zvuků techno-verze Rolniček a možnost svézt se na nosítkách. Jáchym Peterka bohužel potom později využil zdravotnických služeb ještě intenzivněji a „naostro“, když si postupně zlomil jedno i druhé zápěstí. Tonička Jirásková ji zase zakusila v Novém Městě s bradou rozseklou na tři stehy. K výčtu zdravotních lapálií bychom

mohli přidat i Fránu Coufala, který se hned druhý den svého pobytu musel vrátit domů do izolace, neboť mu byla diagnostikována pátá nemoc.

Jinak jsme stihli typicky blažkovský výlet divočinou na Mitrov, v úterý program Dušana Coufala o Johance z Arku, ve středu košť vína (jen pro dospělé), nechyběla ani táborová knihovna a večer se zpěvem.

Každý večer měla pro nás dívčí divadelní společnost Amnézie přichystané večerníčkové představení. Mnohdy na motivy známých pohádek, s přispěním dětských hereckých dobrovolníků, s profesionálním soundem i tanečně-akrobatickými vstupy. Jedno jejich vystoupení bylo již tradičně věnováno narozeninovému oslavenci Filípovi Ryšavému. Letos se po tělech hereček vyšplhal až na vrchol pyramidy.

Velký pařez po cestě na mitrovskou zříceninu

Masáž v rytmu Rolniček na záchranu medvěda

Letošní zvláštností (velmi vítanou) bylo asi dvacet návštěv, a to včetně Saši Jacobea, Kláry Douškové, Marty Kučerové, Radka Šauera nebo Matěje Michala. Vlasta Ryšavá přivezla boží cuketovou buchtu.

Zvláštní zmínku zaslouží ještě kuchyň, kterou vedli pevnou rukou Mariana Boudová a Kuba Kubíček. A Honza Cimr, Matěj Jirásek, Jirka Tůma a Tomáš Bouda zmákli skvělý bramboráky. Kvalitou se naše strava blíží restauraci, třeba v neděli byla svíčková!

Kromě zábavy jsme se dopoledne zabývali samozřejmě i prací, ale méně než na brigádě, takže se dělalo především dřevo. Jsme rádi, že práci tu stabilně a zodpovědně rozděluje Petr Socha, který též umí opravit, cokoli je třeba.

Ještě bych měla zmínit salón Lenky Dobrovolné: nabízel manikúru, pedikúru, gesicht-kúru a hair-kúru pro zkrášlení manželek krále Achašveróše.

Za Blažkov moc děkujeme kuratoriu a Pánu Bohu.

Alžběta Kubíčková ■

Blažkovské společenství

Letos se rodinný pobyt na Blažkově pro sbor Brno I uskutečnil 2. až 9. srpna. Tématem biblického programu pro malé i velké bylo putování apoštola Pavla, od jeho cesty do Damašku až po jeho dopnutí do Říma. Samostatně se pak dospělí ve svých programech věnovali evangelické spiritualitě.

Biblickým příběhem nás každé ráno a večer provázel bratr farář Ondřej Macek, stejně jako programem pro dospělé. Společně s dětmi objevovali příběhy apoštola Pavla dobrovolníci z řad maminek, dorostu a mládeže. O naše stravování se s velkou péčí staraly Majka, Zorka a Tereza, na jejichž čerstvě upečené buchty s lesními plody budeme ještě dlouho vzpomínat.

Kromě duchovního programu jsme zažili i spousty programů jinak rozvíjejících. V pondělí odpoledne se uspořádal volejbalový turnaj. V úterý jsme si mohli vyrobit šité brože a záložky do knih, večer jsme změřili své vědomosti v pubkvízu, jehož témata vedla od gastronomie, přes zemědělství až po ženy v Bibli.

Ve středu jsme vyrazili na výlet, který pro nás naplánovala Bláža Syptáková. Oběd jsme měli pod širým nebem u Drátenických skal, kde jsme přítomné horolezce oblažili skupinovým kánonem Vše, co má dýchání. S plnými žaludky a veselou náladou jsme poté vyrazili směr Malinská skála, na jejíž vrchol se s nadšením vydrápali všichni výletníci, bez ohledu na věk. Podle preferované náročnosti výletu jsme se potom rozdělili na menší skupinky po různých trasách, jejichž společným cílem bylo posezení U Kolouška. Výlet jsme zakončili zmrzlinou a rakvičkami se šlehačkou. A aby pohybu za den nebylo málo, večer nás ještě čekal hudební večer s živou hudbou a příležitostí k tanci.

Čtvrteční odpoledne mohli zájemci věnovat výrobě tašek a batůžků. Večer poté děti strávili na noční hře ponorem za ztracenou Atlantidou a dospělí koštěm vín. V pátek odpoledne nás čekala tradiční bohoslužba pod širým nebem s vysluhováním večere Páně a táborák s večerí.

Zasloužený výhled ze skal

Sobotu jsme věnovali úklidu a po posledním společném obědě jsme se rozjeli do svých domovů.

I letošní pobyt na Blažkově se velice vydařil. Z jednotlivců se díky společné práci, zážitkům a zábavě stává společenství, do kterého je radost se vracet. Svědčí o tom i stále se zvyšující počet účastníků. Moc se těšíme na další společné roky.

Barbora Popelářová ■

Konec evangelíků na Moravě?

10. května 1628 vyhlásil český král Ferdinand II. Habsburský na Moravě nový zákon (Obnovené zřízení zemské), který na několik staletí určil fungování naší země. Skoro o všem mohl nyní rozhodovat jen panovník, Země koruny české (České království a Moravské markrabství) se staly dědictvím Habsburků a jediné povolené náboženství bylo to královo — tedy římské katolictví. Kdo chtěl věřit jinak, musel ze země odejít nebo utéci.

Byl to konec velké svobody. Morava byla koncem 16. a začátkem 17. století jednou z nejotevřenějších zemí na světě. Lidé si mohli úplně svobodně zvolit, do kterého kostela budou chodit a jak budou svoji víru žít.

V roce 1645 vrcholila třicetiletá válka. Ti, kdo ji mezi sebou vedli, tvrdili, že jde o spor mezi římskými katolíky a protestanty. Ve skutečnosti šlo spíš o to, kdo bude mít v Evropě hlavní slovo a největší moc.

3. května 1645 oblehlo švédské vojsko Brno. Obránce města, kterých bylo sotva patnáct set, vedl Jean-Louis Raduit de Souches (1608—1682). Ten se narodil v baště francouzských evangelíků (hugenotů) v La Rochelle. Po pádu rodného města vstoupil do švédské armády, kde se však po několika letech neshodl se svým velitelem a přeběhl k Habsburkům.

Proti němu stál polní maršál Lennart Torstenson (1603—1651) s dvaceti osmi tisíci vojáky, který se nebál tvrdit: „S tou myší dírou budu hotov do tří dnů. A tu starou holou studenou kuchyni, tu dobudu nejpozději do jednoho týdne!“ Dírou myslel Brno a kuchyni Špilberk. Za čtyři měsíce se mu to ovšem nepovedlo! Poslední bitva byla svedena 15. srpna. Netrvala do 11 hodin, jak vypráví nejslavnější pověst, ale až do večera. Druhého dne odmítli brněnští obránci jednat o příměří, a aby demonstrovali své zásoby i odhodlání, poslali Švédům jejich mrtvé umyté, v nových rubáších a rakvích k pohřbení.

Za pár dní Švédové odtáhli a úspěšnější ze dvou evangelických vojevůdců byl císařem vyznamenán a povýšen. Paradoxně tak bylo definitivně rozhodnuto i o konci brněnských evangelíků.

Věděli jste, že?

- Jean-Luis Raduit de Souches přestoupil na katolickou víru, aby získal tzv. inkolát (šlechtické občanství), a mohl tak skupovat a vlastnit majetky na území habsburské monarchie. Za odměnu za úspěšnou obranu Brna si pořídil dům na náměstí Svobody, dnešní Dům pánů z Lipé, správně Schwanzův palác. Později zakoupil také panství v Jevišovicích, kde pobýval až do své smrti, a další majetky.
- Podle své poslední vůle je Raduit de Souches pochován v kostele sv. Jakuba v Brně. Jeho bronzovou klečící sochu na mramorovém náhrobku najdete za hlavním oltářem.
- Kostel sv. Jakuba byl na počátku 13. století založen pro německé a vlámské kolonisty. V 16. a 17. století sloužil evangelíkům. Převzat katolíky byl 8. 2. 1621.
- „Regotizace“ kostela sv. Jakuba v letech 1871—1879 proběhla podle projektu Heinricha Ferstela, vídeňského architekta, který navrhl Červený kostel, postavený v letech 1863—1867.
- Lennart Torstenson se na rozdíl od Raduita de Souches bojů v Brně přímo neúčastnil. Tou dobou již trpěl dnou (či revmatem) a vojsko řídil prakticky z nosítek. Přímé velení svěřil svému generálovi Kasparovi Mortaigne. Po neúspěchu u Brna se pak vrchního velení švédské armády vzdal zcela.
- Dalšími dvěma osobnostmi, které významně přispěly k vítězství Brňanů, byli původem skotský velitel pevnosti Špilberk Georg Jacob Ogilvy a rektor brněnské jezuitské koleje páter Martin Středa.
- Hodinový stroj na náměstí Svobody z roku 2010 má připomínat právě události z roku 1645 i pověst o zvonění poledne o hodinu dříve. Podobu Brna v roce 1645 zachycuje bronzová maketa na Moravském náměstí poblíž kostela sv. Tomáše.
- Navštívit můžete výstavu **1645 — Brno v obležení** na hradě Špilberk a expozici v krovech kostela sv. Jakuba **Hrdinství proti přesile**.

Ondřej Macek a Iva Tůmová ■

KONEC EVANGELIČŮ NA MORAVĚ?

OBLÉHÁNÍ BRNA
ŠVÉDSKÝMI VOJSKÝ
KVĚTEN - SRPEN 1645

* HRAD
SPILBERK

PRVO? DÍROU
STOU MYSLÍ DO TŘÍ DNŮ.
DÍDU HOTOV DO TŘÍ DNŮ
A TU HOLOU STUDENOME
KUCHYNĚ DOBUDEME
NEJPOZDĚJI DO
TYDNE!

TY ZDE?
U NÁS V ARMÁDĚ?
SE TI NELIBILO?
...ŽE JSI ZBĚHL?
KE KATOLIKŮM?

NEUMĚLI
JSTE DOSATEČNĚ
OCENIT MŇ KVALITY.
A PRAČE JE PRAČE.
DOBRA, NABÍDKA
SE NEODMÍTÁ.

LENNART
TORSTENSON
17.8.1603 - 7.4.1651
• vrchní velitel švédské
armády na straně
protestantské válce
v třicetileté válce

JEAN-LOUIS RADUIT DE SOUCHES
16.8.1608 - 12.8.1682
• francouzský vojevůdce
• bojoval ve švédské
armádě na straně protestantské
katolické války Habsburků

TO, KČET
MĚ VYNĚL
NĚJ FRANCOUZ
NĚJ FRANCOUZ

ZBOŘTE
PŘEDMĚSTÍ, VYHO-
PĚTE PĚTIDŮ, ISTRHĚ-
TE STUDNĚ, ISTRHĚ-
TE SI NĚJŠTĚ, JE
BRNO NESMÍ
PADOUIT.

UŽ KVŮLI
MĚ DOST
SE SPÁRŮ, JE
DO SPÁRŮ
SE AMEN.

TO MÁME!
V KABELI
JE NÁS DEJATĚ
CHNÁ SOB Z PĚT
PŘESLA NĚSTN
DANDE NĚSTN
NĚ A STUDENT

DO OBE
JŠME
MOTOL!

DO
NICH!!

15.8.1645

PANĚL
ŠVÉDOVĚ
PROBÁŠTĚ
DO MĚST
SE NĚSTN

16.8.1645

CO TO JE
ZA MĚSTO?
ZA MĚSTO?
NEBO CO?

ČTYŘI MĚSTO
UŽ JE MĚSTO
MĚSTO MĚSTO
OBLÉHÁME BŮDE
TO NĚMĚ BŮDE
15. SRPNA
GENEJŠTOK

A SKONČU
VĚTĚ
STĚH.

TO JEŽE
MŇŠINE ODRAT
VYDEŽET!
SĚ JDU K ŽIDŮ
SĚ BRÁNE

ZA!!!
BRNO!!

TOTALNÍ
FLASKO TO
VZDŇVÁM TO
TAHNĚME
ODSUJ!

VÁŠI
MŇTVI PLATÍ
SÍL VOUS SI
VEZMĚTE SI
JE S SEBOU

Křesťan ve zbrani

V našem sboru v Blahoslavově domě je několik mladých mužů, kteří se rozhodli podstoupit vojenský výcvik a stát se tak součástí aktivních záloh naší armády. Oslovili jsme je, aby písemně odpověděli na několik otázek. Odpovědi jsou seřazeny podle šarží vzestupně: nejdřív čtete tu od greenhorna Honzy Cimra (HC), pak od zkušenějšího Štěpána Pikny (ŠP) a na závěr od mazáka Honzy Pikny (HP).

Kdy a proč jste se odhodlali přidat k aktivním zálohám? Povinnost občana, křesťana? Touha být tam, kde opravdu o něco jde? Zastřílet si? Sáhnout si na vojenskou techniku?

HC: Napadlo mě to někdy po invazi na Ukrajinu v roce 2022, pak to dlouho zrálo, protože to pro mě byla hodně divná věc, něco, nad čím mě dřív vůbec nenapadlo přemýšlet. A od vojenského a pseudovojenského prostředí jsem měl dost odstup, vlastně do nějaké míry pořád mám, uvidíme, jak se to bude vyvíjet. Povinnost podle mě ne, nebo jsem tak aspoň nepřemýšlel. Ale říkal jsem si, že kdyby nastala nějaká opravdu hraniční situace, tak bude (bez ironie!) nesmírně důležitý organizovat humanitární sbírky, pomáhat uprchlíkům, pořádat demonstrace, dobrovolně hasit a vůbec to všechno, co nám myslím docela jde, ale někdo musí dělat i toho vojáka.

ŠP: Měl jsem několik důvodů. Nejvíce mě motivoval brácha, který tam šel několik let přede mnou a díky kterému jsem věděl, že je to v pohodě. A taky mi dost radil, jak se připravit na kurz základní přípravy. Dalším důvodem bylo, že tam šlo hodně mých kamarádů, hlavně ze skautu. Navíc: plnit skautský zákon je v armádě dost jednoduché (pomáhat vlasti i bližním). Pak je to i trochu odpočinek — pracuji v kanceláři, běhat čtrnáct dní po lese je tak vlastně trochu placená dovolená. A v neposlední řadě si myslím, že je lepší být připraven, než pak být v první linii potravou pro děla.

HP: Aktivní zálohy jsem objevil v osmnácti letech. Dozvěděl jsem se o nich od svého spolužáka. Více podrobností mi pak pověděl jeden voják, se kterým jsem jel hodinu v autě na spolujízdu. Ve dvaceti letech jsem si o tom začal zjišťovat víc a už ve mně začalo převažovat rozhodnutí, že chci do aktivních záloh vstoupit. O rok později, v listopadu 2018, jsem si podal přihlášku a v červenci 2019 jsem odjel na kurz základní přípravy do Vyškova — vstupní brány každého vojáka do armády.

Vojenská technika mě s bratrem Štěpánem přitahovala od malička: i když nás rodiče vychovávali antimilitantně až pacifisticky, sledovali jsme vojenská letadla, tanky nebo opevnění.

Ve skautu jsem se potom naučil být zodpovědný za své okolí, za přírodu, za demokracii, za svobodu. Asi jsem potřeboval to nějak hmatatelněji v sobě najít, což moje rozhodnutí nakonec podpořilo.

Křesťanství mě naučilo odpovědnosti za stvoření, zastat se slabšího, utlačovaného, nevýt s vlky a neplout s proudem se skloněnou hlavou, ale přistupovat k životu aktivně. Hlavním důvodem pro mé rozhodnutí však bylo postavit se na stranu dobra a naučit se hájit dobro, svobodu a demokracii i za cenu použití zbraně.

Jak na vaše rozhodnutí reagovala rodina?

HC: Pro ženu to bylo hodně těžké, asi hlavně proto, že musela během minuty vstřebat to, o čem já jsem přemýšlel třeba dva roky. Ale myslím, že racionálně tomu rozumí. Jinak asi měli všichni, s kým jsem mluvil, celkem pochopení, děti na to řekly „hm“.

ŠP: Brácha byl rád, většina je s tím OK, někteří nad tím trochu kroutili hlavou. Většina mě ale podporuje.

HP: Už přeci jen uplynulo dost času, tak si to tolik nepamatuju. Rodiče z toho z počátku nebyli úplně nadšení a myslím, že mi to i trochu rozmlouvali. Ale časem se to nějak usadilo a teď jsou určitě hrdí na to, že občas nosím uniformu a jezdím na cvičení s vojáky.

Kolik času musíte výcviku věnovat?

HC: Základní výcvik trvá šest týdnů, pak záleží, k jakému útvaru člověk nastoupí. V mém případě cca šest týdnů ročně.

ŠP: Je to vlastně docela dost času. V práci je toho pak hodně co dohánět, to je asi to nejhorší.

HP: Obecně fungují aktivní zálohy tak, že se voják po celý rok věnuje svému civilnímu zaměstnání nebo studiu a několikrát za rok je povolán na vojenské cvičení. To trvá zhruba jeden až dva týdny a za rok jich proběhne dvě nebo tři. Do toho může být povolán na vzdělávací kurzy, ty trvají většinou pět dní. Poté tam je pár jednodenních akcí na vyřízení krátkodobých, spíše formálních záležitostí, většinou tři dny ročně. Celkem tedy strávím na cvičení okolo tří až pěti týdnů. Vojáci z bojových útvarů ale jezdí na cvičení i častěji, oproti mé krajské jednotce. Pokud by to na někoho bylo příliš náročné, může jezdit méně často, ale je nutné pamatovat na to, že člověk věci rychle zapomíná. Když se na cvičení vrací po delší době, tak to chvíli trvá, než si to všechno zase připomene. Důležité je, že účast na cvičení není povinná, dá se omluvit z rodinných, zdravotních, studijních apod. důvodů. Ale zároveň se očekává náš aktivní přístup, a pokud by někdo dlouhodobě nejedl, bude z aktivní zálohy nejspíš vyřazen.

Až budete vycvičení, k čemu budete?

HC: K obraně v případě války. Samozřejmě jsou i jiné situace, kdy se aktivní zálohy nasazují, ale třeba pomáhat při povodních bych mohl i jako dobrovolník Diakonie, kvůli tomu do aktivních záloh nejdu.

ŠP: Vždycky se říká: „Doufám, že to bude k ničemu.“ Ale dost se tam člověk naučí zvládat krizové situace, překonávat nepříjemné věci, poslouchat, mlčet a vystačit si s tím, co mám. A bránit vlast, i za cenu vlastního života. Navíc silná armáda je nejlepším odstrašujícím prostředkem, který může zabránit válce.

HP: Cvičení je neustálý a nekonečný proces. Nejprve jdou čerství vojáci na kurz základní přípravy do Vyškova (pokud už v minulosti neabsolvovali základní vojenskou službu). Když splní měsíční intenzivní vstupní výcvik (já tomu říkám vojenská mateřská škola, protože se tam učí mluvit, chodit, oblékat, zdravit) a dostanou se k nám na útvar, ještě si je necháme ve „školičce“. Někdo tam stráví pár dní, někdo třeba dva roky. Jedná se o vojenský dril pro začátečníky — manipulace se zbraní,

učí se chodit ve formaci, základní fungování v družstvu, zkrátka se musí zorientovat v základních činnostech, poveleních a manévrech, které družstvo (9—11 lidí) provádí. Je to náročné spíše na hlavu než na tělo.

Když tím člověk projde, je už použitelným vojákem v poli. Chodí na bojové střelby, dělá náročnější vojenskou taktiku, kde se zapojí celá četa (35 lidí) nebo rota (2—3 čety), zdokonaluje se na své pozici (zdravotník, kulometník, spojač, řidič), případně pomáhá učit nováčky na útvaru. Já už mám toto všechno za sebou a jsem zástupce velitele družstva. A i v tom bych se chtěl nadále zdokonalovat, protože mám před sebou ještě hodně práce.

Dovedete si představit, že opravdu jdete do terénu? Nebo doufáte, že budete „jen“ střežit strategické objekty?

HC: Myslím, že kdybych chtěl „omezit rizika“, je lepší do aktivních záloh nevstupovat než naivně doufat, že by v případě konfliktu nechala armáda vycvičený lidi, kterých má zoufale málo, hlídat elektrárny.

Maskovaný Honza. Ted' Pikna, časem i Cimr

Štěpán dobyvatel

ŠP: Samozřejmě mě to děsí. Ale já bych šel v případě napadení tak či tak. Záleží mi na (křesťanských) hodnotách, které tu v EU máme, a na mých kamarádech a rodině. Tak je lepší být vycvičen a mít větší šanci na přežití.

HP: Aktivní zálohy by šlo rozdělit na dvě hlavní kategorie: 1. zálohy u útvarů profesionální armády (výsadkáři, mechanizovaná brigáda, hradní stráž, vojenská policie apod.) a 2. teritoriální síly (krajské jednotky), které jsou složené z pěších rot a praporů sloužících pro ostrahu objektů důležitých k obraně státu a objektů kritické infrastruktury na území jednotlivých krajů.

Já jsem členem pěší rot aktivní zálohy při Krajském vojenském velitelství Brno. Naším hlavním nasazením by měla být strážní služba. Ale cvičíme i „zelenou taktiku“, tedy boj v otevřeném terénu, a naši nejzkušenější jedinci i boj v zastavěné oblasti. Ale ono je to hodně popojené, takže si dovedu představit nasazení obojího druhu; může se totiž

klidně stát, že se obrana elektrické rozvodny zvrhne v přestřelku v otevřeném terénu. Nemůžu pak říct: Tady bojovat nebudu, na to nejsem připraven nebo na to nemám vhodné prostředky. Prostě je potřeba udělat maximum pro to, abych splnil úkol a nějak si poradil.

Kdyby byla povinná vojna a vy byste měli oněch 18 let, dělali byste vše pro to, abyste získali modrou knížku nebo abyste šli aspoň na civilku?

HC: To asi hrozně záleží na tom, jak by ta vojna vypadala. To, co člověk zná z vyprávění v českém kontextu, zní jako hodně promarněnej čas, ale asi jsou i státy, kde to zvládli nastavit smysluplně a rozumně, pak by za mě nebyl důvod se tomu vyhýbat.

ŠP: Myslím, že modrou knížku bych neřešil, ale nevím. Nicméně jsem rád, že jsou aktivní zálohy dobrovolné.

HP: Na povinnou základní vojenskou službu demokratické České republiky bych nastoupil. Přece jen se to po revoluci změnilo. Kluci, kteří jsou u nás na rotě a absolvovali ji okolo roku 2000, na to vzpomínají relativně v dobrém.

Ale přiznám se, že by se mi povinně moc nechtělo, jsem rád za možnost volby. Kdyby to šlo odložit třeba až na dobu po dostudování na vysoké škole (nebo si ten rok vojny odsloužit v kratších intervalech během pětiletého studia), byl bych asi radši. Je fajn, že všichni vojáci jsou v armádě dobrovolně; ani na Ukrajině není povinná vojna a myslím si, že je to dobře.

Ale většina lidí by na službu u aktivní zálohy měla — jak fyzicky, tak mentálně. Není to zas tak náročné, jak si mnozí myslí. Je trochu škoda, že nás je tak málo (asi 4 500 v celé ČR), a že i když mnohým není lhostejné, co se kolem děje, chybí ochota připravit se bránit náš stát a naši demokratickou alianci.

Lenka Dobrovolná ■

Brigáda je Boží dílo

Brňákům asi netřeba v září připomínat, že léto bylo a je obdobím staveb. Docela průzračnou asociací tak přišel nápad uspořádat pro naši rubriku setkání hospodářů obou našich sborů. Milan Ryšavý z jedničky pochází z Miroslavi. Vedle letitého hospodaření se snad stejně dlouho věnuje práci v nedělní škole, v jejím nejstarším oddělení. Petr Dobrovolný z dvojky, profesí architekt, pochází z Ústí nad Labem, ale jeho rodový půlkořen je hluboce zasazen v Nosislavi. Ve sboru se čas od času se stane na tři minuty součástí projektu „kytarovka“ při bohoslužbách nebo se někdy rozhodne přijít zpívat do pěveckého sboru Godháj.

Jak jste se stali hospodáři?

Milan: Když jsem v roce 1986 přišel do Brna, kooptoval nás pan farář Pokorný jako mladé nevolené do staršovstva. A v tu dobu bylo potřeba posílit hospodářský odbor.

Vy máte odbory?

M: No, máme. Ten náš je stavební či hospodářský, ale momentálně se nám rozpadá. Stárneme, některé sloupy našeho odboru odpadly a já taky, protože jsem příliš vytížen na stavbě u syna Jindry. Ale až to skončí, snad brzy, vrátím se zase ke své práci ve sboru.

Takže potřebujete nábor? Od toho tu máme Setkávání!

M: K soustavné práci se čím dál méně chce někdo zavázat.

A ty, Petřane?

Petr: V hospodářské komisi jsem od minulého staršovstva, takže osm nebo devět let. Tenkrát mě do ní přivedl tehdejší kurátor Jarek Kučera

s místokurátorem Blahou Ryšavým. Od tohoto volebního období jí předsedám.

Máte starost o církevní budovy jako součást rodinné tradice? Něco jako: vždycky se to u nás dělalo, tak to dělám taky...

M: Na brigádách v miroslavském sboru jsem byl často, mám na ně pěkné vzpomínky. Bylo na nich fakt veselo. Třeba když jsme kopali na hřbitově kabel na osvětlení márnice, dělali jsme skvělý fóry v tom smyslu, komu z nás se tam líbí víc. Jeden z bratranců pak po zahrabání kabelu suše podotkl, jestli jsme ho tam nedali náhodou obráceně...

Při práci se lidi taky výborně poznají. Známe to z brigád na Kunvaldu.

M: Farář Kalus se v Miroslavi o budovy dokázal postarat, za svůj život taky postavil několik modliteben. V Miroslavi je péče o budovy důkladná, považoval jsem tedy za logické pokračovat v ní i v Brně.

P: Dědeček Vlastík z Nosislavi patřil ke sborovému tvrdému jádru, které třeba opravilo kostel. V Husově domě dokázali podklenout hlavní sál a vybudovat pod ním prostor pro mládež. Pak musím doplnit taťku, který měl v Ústí nad Labem na starosti všechno kolem budov a byl na to víceméně sám. Až z toho pak nebyl šťastný. Když to padne na malých sborech na jednoho člověka, je to řehole. V Blahoslaváku to vůbec není špatný. V minulém staršovstvu byla silná skupinka, která se o nemovitosti zajímala, a teď po obměně je to obdobné.

Jak funguje vaše komise nebo odbor?

M: Teď tuhle práci převzal Petr Zuka a dělá to dobře. Má velkou práci s rekonstrukcí fary a její přestavbou na gympl. Na finance máme u nás speciální komisi — a ta je výborná a silná. Jsou v ní zkušení a znalí lidé. Tam jsme na tom dobře.

P: My máme v jednom orgánu stavby i finance. Teď přemýšlím, jestli je to dobře, jestli to náhodou pak není tak, že všechny peníze prostavíme. Nejen v naší komisi to bylo napínavý, když se rekonstruoval Losák a když jsme loni dělali kanalizaci. Klid do našeho hospodaření přineslo

dědictví po paní Havránkové, víceméně neaktivní a téměř neznámé člence sboru, která nám odkázala byt a docela velkou hotovost.

M: To je svým způsobem Boží dílo!

P: Vlastně jo, i když my jsme to spíš hodnotili tak, že blbýmu přeje štěstí. Vloni jsme šli s hospodařením úplně na doraz a nezbyly nám žádné rezervy pro mimořádné události. To je situace, kterou bych už nechtěl opakovat. Nicméně kanalizaci jsme udělat museli: byla v havarijním stavu. Dva týdny po jejím dokončení přišla průtrž mračen a je téměř jisté, že by nám znovu vyplavila sklepy. No, snad to teď nevypadá, že se radujeme ze smrti členky našeho sboru nebo že chceme nezodpovědným chováním vyhecovat členy sboru ke změně závětí.

M: Nám se zatím nepodařilo nikdy nic zvorat tak, že bychom měli zhroucený rozpočet. Od letoška máme zaplacenou faru na Pellicově. To bylo mimořádné Boží dílo! Ve starých zápisech jsme našli, že se měla rekonstruovat na počátku minulého století, ale ve svém stavu vydržela ještě dalších sto let, než jsme se rozhoupali k akci. Tenkrát, v roce 2017, jsme ji postavili dokonce za projekční cenu! Byla totiž stavební krize a domluvená cena se dodržela, až na nějaké vícepráce, které během stavby vyvstaly.

A kolik fara stála?

M: Třináct milionů!

Wow!

M: Začít o dva roky později, dopadlo by to jinak... A k těm darům: někdy je to s nimi těžký. Před časem byli na návštěvě v Červeném kostele manželé Fischerovi. Kdysi když jsme v kostele vyměňovali okna, dali jsme do toho velkého za varhanami zelenkavé sklo, aby se trochu utlumilo nepříjemné sluneční záření. Ale když to viděla paní Fischerová, pravila, že je to hnusné, a dala nám 300 eur, aby se to sklo vyměnilo. Peníze jsme přijali, ale okno jsme nevyměnili. Opravdu jsme to znovu probrali — to bylo za Pavla Kaluse —, ale shodli jsme se na tom, že je ta zelená opravdu potřeba. Je těžké přijmout dar na něco, co nechcete.

P: Nebo ho odmítnout.

M: Přesně. Najednou se někde objeví 100 kg knih, nějaká polička, staré rádio, tiskárna. Teď už to umíme odmítat, ale dřív jsme toho hodně vyváželi do sběrného dvora.

P: Jenže ten dárcce to pak v interiéru hledá.

Který projekt lze označit za ten největší vaší éry?

M: Bezpochyby Pellicova. Pak sál na Opletalově, to bylo taky moc pěkné. Stavební odbor se po dlouhých sezeních shodl, jak se to má udělat. Pak ale přišel dopis člena sboru, že se mu to nelíbí, a návrh, jak to udělat lépe. Příprava už sice byla hodně daleko, ale my jsme si řekli, že je to dobrý nápad, a tak jsme projekt změnili. A jsme rádi! Pavel Vtípil má zásluhu na tom, že se to povedlo. Ale ne vždy chce člověk slyšet hlas ze sboru.

A jsi tedy s oběma projekty dosud spokojený?

M: Určitě! I s Pelličkou. Tam jsme dlouho přemýšleli, jak část fary komerčně pronajmout, ale nakonec tam jsou jen skauti a je to dobře. Ale nejtěžší projekt jsme měli v 90. letech, když se začal hroutit Červený kostel. Po velké vichřici sletělo několik žulových fiál. Jedna na chodník a jedna taktak neprorazila klenbu.

Počkej, jak to myslíš?

M: Klenbu, která vypadá goticky, drží jen cihly a sádra! Byl to hroznej průšvih. A co teď? Neměli jsme žádnou stavební přípravu, peníze. Nakonec jsme získali dotaci 10 milionů.

P: A ten kostel byl zavřený?

M: V době těchto oprav ne, ale dřív ano. V 80. letech trpěl takovými statickými poruchami, že se tehdejší magistrát rozhodl, že kostel staticky zajistí. Podbetonovaly se sice základy, ale o samotný kostel se nikdo nestaral. Do půdy se dostaly spousty holubů, největším dílem tedy bylo čištění kostela. To byly pytle a pytle. Sešli se třeba dva neb tři a hrabali holubince. Potom jsme mohli provést statické zajištění pláště. Původní

Hospodáři Milan Ryšavý a Petr Dobrovolný

firma najatá magistrátem ho neudělala podle plánu, jen chtěla, aby-
chom jim podepsali, že práce proběhly. Pan farář Pokorný to ale nepo-
depsal. Přišla revoluce a nikdo za to nebyl potrestán, takže jsme si to
pak dodělali sami. Doufám, že to už nikdy nezažiju — lešení na kostele
až po špičku. A víte, že máme na kostele dvě pozlacená místa?

Ne.

M: Bleskosvod na hrotu nejvyšší fiály je pozlacený. A pak Lutherova
růže: kamenný reliéf růže se srdcem, křížem, modrým nebem a zlatým
okružím coby znamením věčnosti nebeského království. My jsme si
dlouho ani neuvědomovali, že ji tam máme, ale když jsme poprvé věšeli
nad vchod adventní věnec, té růže jsme si více všimli. Pozvali jsme si
akademického malíře Pavla Procházku z Jihlavy a on vyhodnotil, že byla
a měla by opět být vyvedena v barvě. A původně zamýšlená náhražka
zlata žlutou barvou se mu moc nezdála. Trochu jsem se zalekl, kolik to

zlato bude stát, ale nakonec to nebylo tak drahé.

P: Teď přemýšlím, čím se pochlubit... Opravili jsme obchody v nájem-
ním domě, to jsem ještě nebyl předseda, za mého předsednictví to byl
Losák a na druhém místě kanalizace.

M: A kuchyň?

P: To byla akce minulého staršovstva.

M: A jak to vypadá v Tišnově?

P: Tam naštěstí nemáme nemovitost. Jsme v nájmu u adventistů.

M: My máme Rychmanov a ten nám taky dá zabrat. Na velkou rekon-
strukci střechy a krovu nám naštěstí přispěla radnice.

Na čem pracujete zrovna teď?

M: Jak říkám, teď jsem z toho vypadl, ale čeká nás oprava střechy Čer-
veného kostela.

P: Opravujeme zděšený byt po paní Havránkové ve Starém Lískovci
a chystáme opravu bytu pro prvního kazatele.

**Jaká by podle vás byla ideální sestava budov pro brněnské evan-
gelíky prvního a druhého sboru?**

M: To po mně nechtějte! My nejsme schopni vyřešit ani to naše dvoj-
kostelí. Pořád si říkáme, že se nemůže do budoucna udržet, ale řešení
není. Chtěli jsme sáhnout na Pellicovu — a už byl oheň na střeše. Něk-
teří říkají, že bychom se měli odstěhovat na Pellicovu, že by nám tam
bylo dobře. Ale když vidíme, jakou hřivnu má Červený kostel, kolik lidí
už tam uvěřilo, nemůžeme z něj přece udělat třeba koncertní sál. To
ne! Ale Blahoslavák bych nezvolil, teda ne že bych proti němu něco
měl...

P: Kdybych se na to díval jako hospodář bez citů, použil bych Blahosla-
vák komerčně, aby přinášel sboru finance. Červeňák bych si nechal
přesně z těch důvodů, které jsi říkal — jako důležitou budovu ve městě.
A asi bych se vzdal Betléma.

M: My v něm máme ještě v pronájmu Církev bratrskou nebo YESle,
kostel má tedy více využití, ale i tak bychom tam chtěli dostat více lidí.

Jak?

M: Je to těžké. Cébéčko třeba potřebuje kvůli liturgii víc prostoru vepředu. Vznikl návrh úprav interiéru, ale zvedla se proti němu vlna odporu, takže pracujeme na jeho změnách. Ale víme, když odhlédneme od potřeb Církve bratrské, že v tom prostoru nelze uspořádat například důstojný pohřeb. Kostel byl sice dobře postavený tak, aby se tam vešlo hodně lidí, ale dnes už je to s počty a potřebami jinak. Baráky nás opravdu dokážou pohltit. Jsou sbory, které všechny pustí, a scházejí se v pronajatých prostorách. Budovy jsou nevýhodou tradiční církve.

P: Ale vážou se k nim emoce, identita společenství, rodové pouto.

Mohli byste si jako hospodáři něco vzájemně závidět?

P: Já asi nezávidím, ale zdá se mi, že by se naše sbory měly nějak výrazně odlišovat, aby mělo smysl, že jsou dva tak blízko sebe. Nebo uvažovat o spojení. Mimochodem, skvělá byla ta společná bohoslužba při konfirmaci.

M: Třeba to tak skončí, kdysi jsme přece byli jeden sbor. Když přibude lidí, rozdělit a naopak. Jenže u nás se spojují sbory až těsně před svou smrtí. Ale my si pořád říkáme, že jsme ve městě a za vodou. Co bych mohl závidět... No, Blahoslavák se mi vždycky líbil, je účelně navržený. Má komerční prostory, sál, Losák, je tam všechno, i zahrada a volejbalové hřiště. Kdo tohle má? My pořád běháme z Pellicovy k Červeňáku.

P: Vy nám můžete závidět zahradu, my vám polohu v centru dění. A malé sbory nám oběma naši hospodářskou situaci.

Není možné si nějaký malý sbor adoptovat?

M: Kdysi jsme založili pomocný fond. Inicioval ho Jiří Gruber a dal vědět v seniorátu. Fungoval tak, že do něj mohou některé sbory vložit peníze a jiné požádat o dar. Některým sborům může pomoci i deset tisíc korun. Za Ondřeje to pokračovalo, ale teď nemám moc přehled.

P: O tom nic nevím, nějak mi to uniklo. Každopádně kdybychom se spojili, naše hospodářská situace by se vylepšila.

M: Fakt? A který kazatel by to chtěl?

P: Měli bychom tři. A takový supersbor by mohl podržet ty slabší.

M: Asi to stejně přijde...

Jak to vypadá s brigádami? Je o ně zájem, nebo je lepší si zaplatit odborníky?

M: Občas je brigáda, ale těžko se shánějí lidé. Už to není, co bývalo, je jiná doba. Brigádnicky se dělával i generální úklid kostela. Teď na to máme firmu.

Lidi se už radši scházejí na intelektuálních programech?

M: Ano.

P: U nás mají tradice zahradní brigády. Organizují je naši zahradní architekti, manželé Doubravovi, a máme lidi, kteří je nikdy neminou: třeba Petr Socha nebo Libor Maláč s traktůrkem. Ten stmelovací efekt je tam podstatný. A vždycky se najde práce i pro děti! Tyhle brigády nechceme opustit. U stavebních akcí moc nepočítáme se zapojením sboru. Ale byly situace, kdy nám to pomohlo: mám na mysli velký úklid po rekonstrukci Losáku. Altánek se taky dělal brigádně, ale jinak nechceme sbor přetížít. Velkým tématem faráře Martina Horáka byla mužská spiritualita; říkal, že chlapi nemají moc možností, jak se zapojit do chodu sboru, pokud jim chybí právě aktivity typu brigády. Mají svůj význam.

M: U nás to dělají Macci, pak taky Skálovi mají nějaké úkoly, ale na brigádách jsou opravdu pořád ti stejní lidi. U nás je asi málo manuálně pracujících.

No právě! Brigády se můžou prezentovat jako relaxace po týdnu u počítače!

M: Nedaří se nám to.

Baví vás být hospodářem?

M: Že by mě to děsně bavilo... Ale asi ano. Přece nemůžu ve sboru jen tak sedět a nic nedělat. A práce pro sbor je způsob, jak zapojit i nové lidi. Umět je tím podchytit. Uvěří, nechá se pokřtít — a pak co? Aby se

cítil jako doma, měl by dostat práci. Ondřej s Ivou to dokážou, já moc ne.

P: Přemýšlím... Asi bych vlastně nedokázal sboru přispět jinak. Stavby jsou můj obor, tak dává smysl, abych se jim věnoval. Každopádně bych chtěl, abychom my hospodáři sňali starosti o budovy a finance z našich kazatelů. Aby byli hlavně těmi, kdo tu jsou pro lidi.

Kdo vám při té práci pomáhá?

P: Jsem vděčný za lidi z komise. Taky je dobře, že máme správce a kostelníka.

M: Fakt? My doufáme, že taky někoho najdeme, víme, že je potřeba. Ben Skála je tak trochu správcem areálu Pellicova.

P: Rozhodně bych chtěl povzbudit všechny, kdo mají zájem o hospodaření, aby se k nám přidali. Zejména pokud jsou stavaři.

M: Spíš jde o to, kdo má k tomu vztah. Já jsem třeba strojař!

P: Tak teď jsem překvapen!

M: Petr Zukal je mostař, Standa Dvořák je stavař echt a teď tam máme jednu ženu, to je vodařka.

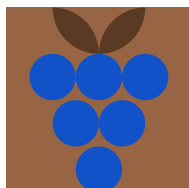
P: U nás máme tři ženy a Eva Kazdová se jako kurátorka našich schůzí většinou taky účastní.

Baví vás vůbec chodit do kostela? Dokážete aspoň tehdy nemyslet na ten samotný barák?

M: To zas jo. To by bylo blbý...

P: Mě těší ta bohoslužba sama o sobě, ale zároveň při ní pořád pozoruju, kde je opadaná omítka nebo chybí kus lišty.

Lenka Dobrovolná ■

Kalendář

Ze sborového kalendáře Brno I

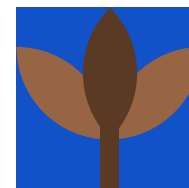
- 14. září společný oběd Brno I a Brno II v Blahoslavě domě
- 19.—21. září brigáda na Blažkově
- 8. října od 19 hodin koncert evangelického pěveckého sboru z Bernu a Curychu s Vachovým sborem moravských učitelů
- 16. října od 19 hodin Královna Ester (příběh čtou v Betlémském kostele Zdena Herfortová, Eva Ventrubová a Ladislav Kolář), uvedení knihy Vlasty Mlejnkové a Ondřeje Macka
- 2. listopadu díkůvzdání, skautské bohoslužby, benefiční jarmark
- 23. listopadu podzimní setkání na Rychmanově

Ze sborového kalendáře Brno II

- 3.—5. října brigáda na Blažkově
- 9. listopadu od 18 hodin hudební nešpory v BD (Brněnský ekumenický sbor)
- 6. prosince pečení perníčků v Losově sále

Ze seniorátního a celocírkevního kalendáře

- 21. září seniorátní neděle v Břeclavi
- 3.—5. října sjezd evangelické mládeže v Teplicích
- 17.—19. října podzimní školka mládeže v Břeclavi
- 7.—8. listopadu konfivíkend na Filipce
- 8. listopadu konvent Brněnského seniorátu

Týden v Brně I

neděle

8.30 bohoslužby v Betlémském kostele

10.00 bohoslužby v Červeném kostele

Od 7. září odchází děti po společném začátku do nedělky, kde letos budou probírat biblickou knihu Skutků. Faráři v kostele ji budou také otevírat, takže rodiče a děti mohou mít cestou z kostela stejné téma.

14.00 bohoslužby na Rychmanově

Druhou a čtvrtou neděli v měsíci.

pondělí

19.00 zkouška pěveckého sboru Kůrovec

Vítání jsou další zájemci o společné zpívání.

úterý

15.00 modlitební setkání

17.00 biblická hodina pro dospělé

Od 30. září. Jedná se o setkání menšího otevřeného společenství s biblickým textem. Pokoušíme se Bibli poznávat, porozumět tomu, jak se v ní myslí a mluví, a zaslechnout z jejího poselství něco do našeho života. Kromě čtení Bible, krátkého výkladu a rozhovoru o něm jsou součástí těchto shromáždění také modlitby a zpěv. Předností je možnost snadnějšího rozhovoru, sdílení vlastních otázek, pochybností i naopak toho, co nás oslovilo. Probírat budeme První list apoštola Pavla Korintským.

18.00 Mezičas

Dvakrát do měsíce. Četba Bible pro generaci mezi mládeží a začátkem rodinného života.

18.00 příprava pro učitele a průvodce nedělní školy

Bude 2. září, 7. října, 4. listopadu, 2. prosince, 6. ledna, 3. února, 3. března, 7. dubna, 5. května, 2. června

středa

15.00 kavárnička

Pravidelné setkávání zejména dříve narozených. Slaví tu své narozeniny i cestují po celém světě díky fotografiím, o které se s nimi dělí ti, kteří ještě vyráží do světa. Hlavní program tvoří biblická úvaha, modlitba a píseň. Poté následuje vzájemné sdílení.

16.30 dorost

Rozhovory, přemýšlení o Bibli, zpívání, hry pro náctileté. Jednou za čtrnáct dní.

18.00 mládež

Bible, modlitba, rozhovory, zpívání, hry.

18.00 kurz Alfa

Začínáme 24. září. Co to vlastně znamená věřit a jak se věří? Je víra o strachu? Existuje nebe a pro koho? Dá se Bůh potkat? Žil Ježíš a o čem je vlastně jeho příběh? Jak a proč číst starověký text Bible v 21. století? Nač je modlitba — funguje? Jsme jen figurky na něčí šachovnici? Může se Bohu nadávat? Kdyby byl Bůh, nedopouštěl by zlo... Alfa je příležitost zastavit se uprostřed shonu a potkat se s těmi, kdo také potřebují přemýšlet o životě, o jeho přesahu, hledají směr, nové cesty, náhledy na své otázky. Alfa je možnost v bezpečném prostředí mluvit o víře i o pochybách. Třídít si myšlenky a snažit se je formulovat. Nechat se druhými pozvat do způsobů jejich přemýšlení i pochybování o Bohu a odcházet snad obohaceni o nové pohledy a zkušenosti.

Od ledna pak navazuje prohlubující kurz Beta.

čtvrtek

9.45 klub otevřených dveří

Klub je určen pro maminky s malými dětmi a schází se na faře na Opletalově každé první a třetí čtvrteční dopoledne v měsíci. Program tvoří společné zpívání, zamyšlení a diskuse nad biblickým tématem (budeme dál probírat tělesné orgány v Bibli). Těšit se můžete také na setkání s faráři, společné povídání a sdílení aj. Klub je nadále otevřen všem „novým“ maminkám, které by se chtěly k tomuto společenství připojit.

13.30 setkání v Diakonii ČCE

Bývá dvakrát měsíčně. Naši faráři si chodí povídat s klienty chráněného bydlení Ovečka.

16.30 biblická hodina pro děti

Od 9. října. Společně pro sbory Brno I a Brno II v Blahoslavově domě. Budeme si vyprávět příběhy z Bible, hrát hry, zpívat. Čas od času podnikneme nějaké dobrodružství. Bude to fajn.

16.30 příprava ke confirmaci

Bude od 9. října. Během přípravy budeme přemýšlet nad tím, čemu věříme, nad čím máme pochybnosti, co je pro nás důležité. Bude dost prostoru pro otázky i hledání odpovědí. Pojedeme na víkendová soustředění. Pro náctileté narozené do ledna 2013.

18.30 Čtvrtek!

Bude 23. října, 6. listopadu, 4. prosince, 8. ledna, 5. února, 5. března, 9. dubna, 14. května. Setkání nad tématy z různých oblastí života, vědy, kultury, ale také společné čtení Bible, zpívání, modlitby, poznávání se. Přijít může kdokoli — zastavit se, potkat se s dalšími věřícími, mluvit o životě, diskutovat, jak jde křesťanská víra dnes žít.

18.30 schůze staršovstva

Bude 25. září; 9. října; 13. listopadu; 11. prosince; 9.—10. ledna, 12. února; 12. března; 16. dubna; 21. května; 11. června. Směřujte své podněty, reflexe, radosti.

Týden v Brně II

neděle**9.00 bohoslužby v Blahoslavově domě**

S nedělkou pro mladší a starší děti. Po bohoslužbách jsou všichni srdečně zváni k posezení u kávy do Losova sálu. Jednou měsíčně také proběhne porada křesťanské služby.

10.30 bohoslužby v Tišnově

Probíhají v modlitebně CASD, Procházkova 427.

pondělí**17.30 modlitební setkání****18.30 schůze staršovstva**

Obojí bude s novým administrátorem probíhat druhé pondělí v měsíci.

úterý**15.30 biblická pro děti v Tišnově****17.00 biblická hodina v Tišnově****17.15 pěvecký sbor Godháj**

Začínáme zlehýnka, v průběhu podzimu, zpíváme v Losově sále.

18.15 porada učitelů nedělní školy

Bude jednou měsíčně, učitelé vědí kdy.

19.00 setkání střední generace

Každé úterý s jiným vedoucím programem.

čtvrtek**9.45 rodičovský klub**

V zadním sále Blahoslavova domu společně pro rodiče z Brna I, druhý a čtvrtý čtvrtek v měsíci. První a třetí čtvrtky se setkáváme v Brně I

14.30 kavárnička

Začínáme v říjnu, setkání proběhnou první a třetí čtvrtek v měsíci.

16.30 biblická pro děti

Začínáme 9. října. Probíhá společně s dětmi z Brna I v zadním sále Blahoslavova domu.

sobota**9.30 bohoslužby v domově pro seniory na Kociánce**

Začínají 6. září a probíhají jednou za čtrnáct dnů.

Starší mládež je zvána na schůzky do Židenic a dorost na Zelenou faru.

Třikrát týdně se bude od 8.30 do 13.30 scházet klub **Dvojka** pro předškolkové děti. Máme volná místa. V případě zájmu o bližší informace můžete kontaktovat Jitku Jiráskovou (jitkarasinova@seznam.cz).

Dominik Šebesta dojatě přijímá narozeninové gratulace.

Blažkovské společenství I

Děti i dospělí zaujatě a s úžasem sledují večerníček divadla Amnézie.

Blažkovské společenství II

Líst sborů Českobratrské církve evangelické v Brně I a Brně II. Vychází čtyřikrát ročně, uzávěrka příštího čísla je 28. listopadu 2025. Určeno nejen pro všechny členy obou sborů, k dispozici v tištěné verzi za doporučenou cenu 80 Kč, zdarma pak ve verzi elektronické. O její zaslání lze požádat e-mailem na uvedené sborové elektronické adresy.

Odpovědná redaktorka Lenka Dobrovolná
(lendobrovolna@seznam.cz). Na uvedenou adresu můžete zasílat své příspěvky.

Grafická úprava Jitka Jirásková. Plakát pro děti je z dílny Ivy Tůmové, presbyterský komiks je od Petra Dobrovolného. Fotografie laskavě poskytli Ondřej Macek, Iva Květonová, Matěj Kašpar Jirásek, Eva Vojtíšková a Honza Pikna. Jazykovou korekturu provedl

třč. Roy Doušek.

Děkujeme všem přispěvatelům za jejich články.

Registrace MK ČR E12109

Kontakty: FS ČCE Brno I, Opletalova 6, web:
cervenykostel.cz; e-mail: sbor@cervenykostel.cz

faráři: Ondřej Macek (tel. 739 244 754)

a Iva Květonová (tel. 734 857 003)

FS ČCE Brno II, Lidická 79, web: blahoslavak.cz

e-mail: sbor@blahoslavak.cz;

administrátor: Iva Květonová, od října David Sedláček
(tel. 603 186 128)